

PRÁVNÍ PRŮVODCE NOUZOVÝM STAVEM

ke dni 16. března 2020

Tato příručka byla vytvořena k lepší orientaci občanů v době nouzového stavu. Snahou bylo vytvořit ucelený manuál, ve kterém najdete důležité informace, zákazy a omezení, které se nás díky šíření koronaviru týkají. V příručce najdete jak základní informace jako např. které obchody jsou otevřené a zavřené, kam můžete cestovat, jak se navrátit do České republiky, pokud přijíždíte z jiné země, ale i obecné možnosti jak v souladu s právem vyřešit možné nepříjemné situace (jak se zprostit odpovědnosti za škodu, jak donutit druhou smluvní stranu k opětovnému jednání o smlouvě atd.).

Pokusíme se tuto příručku aktualizovat pokaždé, když dojde k nějaké zásadní změně v nastalé situaci, tak abyste se vždy dočetli vše potřebné na jednou místě. Kdykoli si nebudete s něčím jisti, neváhejte se na nás obrátit! Se vším Vám rádi pomůžeme a poradíme.

Apelujeme však na všechny, aby nezneužívali námi udílených rad a současně se nepokoušeli vědomě obcházet vládní opatření. Nouzový stav se týká nás všech, byl přijat ve prospěch našeho zdraví a zdraví našich blízkých, a proto se prosím pokuste dodržovat již přijatá opatření a rovněž ta, která budou přijata v budoucnu.

Bud'te ohleduplní vůči ostatním a nezapomeňte zapojit i selský rozum – právo za Vás vše nevyřeší.

Kontakty na naši kancelář:

tel. +420 533 555 353

e-mail: info@springwalk.cz

facebook: [facebook.com/springwalkadvokati](https://www.facebook.com/springwalkadvokati)

OBECNÉ MOŽNOSTI ZPROŠTĚNÍ SE SMLUVNÍ POVINNOSTI K NÁHRADĚ ŠKODY DLE OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU.

Podstatná změna okolností

Ustanovení § 1764 a násl. nám upravuje změnu podstatných okolností, čímž by se plnění stran dostalo do hrubého nepoměru. O podstatnou změnu okolností by mohlo jít tehdy, pokud by společnost A uzavřela smlouvu o nájmu prostor se společností B, kde by se konala veřejná akce pro 150 lidí v době, kdy jsou přijata opatření k zamezení shromažďování osob, a tato akce tedy nemůže být v daném termínu uskutečněna. Tato situace může být považována za podstatnou změnu okolností a společnost A by mohla po společnosti B žádat obnovu jednání ve smlouvě.

Vyšší moc

Další možností je dle § 2913 odst. 2 dovolání se tzv. vyšší moci u zproštění povinnosti k náhradě škody. Pod vyšší moc můžeme právě přiřadit i propuknutí pandemie koronaviru. Je však nutno zdůraznit, že pokud taková překážka vznikla ze škůdcových osobních poměrů nebo vznikla v době, kdy byl škůdce s plněním povinnosti v prodlení, tak ani překážka, kterou byl škůdce podle smlouvy povinen překonat, ho však povinnosti k náhradě nezproští.

Následná nemožnost plnění

Třetí možnost upravuje zánik závazku z důvodu následné nemožnosti plnění dle ust. § 2006, které nám říká, že pokud se dluh po vzniku závazku stane nesplnitelným, zaniká závazek pro nemožnost plnění. Což se však bude v souvislosti s koronavirem prokazovat těžko, neboť lze z dostupných informací usuzovat, že se jedná o přechodnou překážku a lze tedy v dohledné době očekávat, že odpadne. Výjimku však tvoří tzv. fixní závazky dle § 1980, tedy ty které se vážou k plnění výslovně jen do určitého data. Příkladem může být třeba dodání svatebního dortu nebo šatů, kde z logiky závazku plyne, že o pozdější plnění nebudou mít již manželé zájem.

ODPOVĚDNOST STÁTU ZA ZPŮSOBENOU ŠKODU PRÁVNICKÝM I FYZICKÝM OSOBÁM V PŘÍČINNÉ SOUVISLOSTI SE ZAVEDENÍM KRIZOVÝCH OPATŘENÍ NA ZÁKLADĚ ZÁKONA Č. 240/2000 SB.,

Dané ustanovení zákona zakládá v určitých případech odpovědnost státu za škodu způsobenou v příčinné souvislosti se zavedením krizových opatření. **Pozor!** Nárok náhrady škody se musí uplatnit do 6 měsíců od doby, kdy jste se o škodě dozvěděli, nejpozději však do 5 let od vzniku škody. Aby se odpovědnost státu mohla uplatnit, musí dojít k naplnění následujících podmínek:

1. provedení krizového opatření
2. vznik škody
3. příčinná souvislost mezi krizovým opatřením a vznikem škody

S ohledem na to, že se jedná o velmi složitou právní problematiku a právní názory nejsou ještě jednotné, budeme pro Vás v tomto ohledu aktuální vývoj sledovat, a informovat Vás o novinkách v této oblasti.

OMEZENÍ VOLNÉHO POHYBU OSOB NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Ode dne 16. března 2020 od 00:00 hod. do dne 24. března 2020 do 6:00 hod. vydala Vláda České republiky zákaz volného pohybu osob s výjimkou:

- cest do zaměstnání, k výkonu podnikatelské či jiné obdobné činnosti
- nezbytných cest za rodinou nebo osobami blízkými
- cest za účelem nákupu potravin, hygienických potřeb, léků, krmiv pro zvířata atd., i pro osoby blízké, a dále sousedská či dobrovolnická výpomoc
- cest do zařízení zdravotnických, sociálních služeb, vyřízení neodkladných zařízení, k pobytu v parcích či přírodě, cest do místa bydliště a pohřbů
- výkonu povolání zajišťující bezpečnost, řešení krizové situace a služeb pro obyvatel aj.

I přestože jsou povolené kupříkladu vycházky do přírody, **důrazně Vás žádáme, abyste této možnosti nezneužívali** a nadále se vyhýbali nadbytečnému styku s jinými osobami, zejména pokud na sobě vidíte obecné příznaky nemoci, či jste se mohli dostat do kontaktu s nakaženou osobou. Ohrožovali byste tak zdraví a bezpečnost všech, a navíc za porušování domácí karantény nařízené v důsledku podezření nákazy koronavirem hrozí vysoké tresty.

ZAMĚŠTNÁNÍ

Ošetřovné

Je vaše dítě z důvodu zrušení kontaktní výuky na školách samo doma a vy řešíte, kdo se o něj bude starat? Na ošetřovné má nárok zaměstnanec, který nemůže pracovat, protože ošetřuje nemocného člena domácnosti.

- můžete doma zůstat tzv. „na paragraf“, v daném případě vám náleží dávka ve výši 60% redukováného denního vyměřovacího základu
- aktuálně je tomu tak po devět dní, vláda dále jedná o prodloužení této doby
- speciálně pak bude projednáváno „ošetřovné“ pro OSVČ

Návrat zaměstnance ze zahraničí

Vrátil se Váš zaměstnanec ze zahraničí a Vy nechcete ohrozit provoz celé společnosti?

- zaměstnanec může doma zůstat na tzv. home office, tedy pracovat z domu
- pokud má zaměstnanec státem nařízenou karanténu, jedná se o překážku na straně zaměstnance a ten tak nemůže vykonávat práci, v daném případě mu náleží náhrada mzdy ve výši 60% průměrného výdělku
- pokud nemá zaměstnanec státem nařízenou karanténu, ale vy se přesto obáváte šíření nákazy, může mu dočasně nepřidělovat práci, v takovém případě jde však o překážku na straně zaměstnavatele a zaměstnanci tak náleží náhrada mzdy ve výši 100% průměrného výdělku

Práce v zahraničí

Pracujete v zahraničí a pravidelně dojíždíte? Může se na Vás vztahovat výjimka z vycestování mimo ČR pro tzv. „pendlery“!

- pokud se váš zaměstnavatel nachází do 100 kilometrů od hranic České republiky, můžete do zaměstnání stále dojíždět!
- to samé platí pro občany sousedních států, kteří dojíždějí za prací do Česka
- budete potřebovat k přechodu přes hranice doklad totožnosti a doklad o zaměstnání např. uzavřenou pracovní smlouvu

OSTATNÍ INFORMACE

Kulturní akce

Byla Vám v důsledku opatření vydaných státem zrušena nějaká kulturní akce?

- v daném případě bude většinou záležet na obchodních podmínkách
- řešení se tak bude u různých provozovatelů lišit
- provozovatelé mohou např. vrátit peníze, stanovit náhradní termín

Kina Premiere Cinemas, Cinestar a Cinema City vrací peníze za zakoupené lístky, Městské divadlo v Brně uskuteční všechna představení v náhradních termínech.

Přeprava osob a zájezdy

V důsledku vydaných opatření jsou zakázány mezistátní linky a vycestovat z ČR.

- v daném případě bude většinou záležet na obchodních podmínkách
- řešení se tak bude u různých provozovatelů lišit
- provozovatelé mohou např. vrátit peníze

Velcí dopravci jako České dráhy, Regiojet, Leoexpress či Arriva zrušili prodej jízdenek na mezinárodní spoje a za již prodané jízdenky budou vracet peníze v plné výši.

OBCHODY A SLUŽBY

Které obchody jsou stále otevřené a které naopak už museli být zavřeny?

Otevřené:

- prodejny potravin, lékárny, drogerie, zverimexy, květinářství, opravy elektroniky
- nesamoobslužné prádelny a čistírny, benzínky, trafiky, autoservisy do 30 osob
- prodeje přes internet a dalšími vzdálenými prostředky
- prodejny stavebnin, stavebních výrobků a hobby marketů **pouze pro podnikatele v rámci jejich činnosti**
- maloobchodní prodej textilního materiálu a galanterie

Zavřené:

- ostatní provozovny služeb dle živnostenského zákona neuvedené výše, zejména pak restaurace, hospody, tržnice aj.
- venkovní i krytá sportoviště, koupaliště, wellness, sauny, společenské a hudební kluby, knihovny či galerie
- kulturní, sportovní, náboženské akce, slavnosti, poutě, přehlídky a trhy
- ubytovací zařízení s výjimkou osob poskytující ubytování v ubytovnách, lázeňských a školských ubytovacích zařízení

Pozor! Uvedený zákaz provozu restaurací se vztahuje pouze na přítomnost veřejnosti v provozovně. Je tedy možný provoz tzv. drive through či hladových oken!

Roznáškové služby jako jsou rohlik.cz, kosik.cz apod., zůstávají také v provozu! Nezapomeňte však upozornit danou službu pokud se zrovna nacházíte v domácí karanténě, aby mohla přijmout případná opatření!

CESTOVÁNÍ

Zahraníčí

Jste v zahraničí a potřebujete se vrátit do Česka?

- pokuste se co nejdříve dostat zpět na území ČR, dokud to doprava v cizích státech umožňuje
- pokud uvíznete v cizím státu bez možnosti návratu, kontaktuje tamější ambasádu či konzulát České republiky. Volejte zřízené infolinky +420 224 182 605, +420 224 182 554, +420 224 182 142, +420 224 182 425
- pokud uvíznete na letištích sousedních států, může vás nově vyzvednout rodinný příslušník, pro které nově platí výjimka z vycestování! Bude se na Vás však vztahovat riziko karantény!

Případně můžete využít státní autobusy, které Česká republika využívá k vyzvednutí větších skupin uvíznutých.

Omezení vycestování

Občané České republiky a cizinci s trvalým a dlouhodobým povolením k pobytu (**nad 90 dní!**) nesmí z území České republiky vycestovat. Do České republiky nově nebudou vpouštěni cizinci i z bezpečných zemí!

Z daného existují **výjimky**:

- příslušníci diplomatických misí, mezinárodních organizací a záchranných sborů
- tzv. pendleři, rodinní příslušníci, kteří jedou pro občana ČR na letiště
- mezinárodní dopravci, např. řidiči kamionů

Omezení dopravy

- je zakázána mezinárodní silniční, drážní i lodní doprava
- až do odvolání jsou v obcích zrušené tzv. modré zóny
- MHD zůstávají v provozu, avšak provozovatelé přistupují k preventivním opatřením
- jsou zakázány sdílené taxislužby, s výjimkou rozvážky jídel a vozidel řidičů držící příslušná oprávnění k provozu taxislužeb

ÚŘADY A FINANCE

Daňové přiznání a EET

- Všem fyzickým i právnickým osobám a bude umožněno podání daňového přiznání až do 1. července 2020 včetně.
- k 1. květnu 2020 dojde zavedení EET ve třetí a čtvrté vlně, nicméně finanční a celní správa bude první tři měsíce působit pouze jako **poradní orgán**

Úvěry

Banky mohou poskytnout svým klientům až 3 měsíční bezúročný odklad splátek v souvislosti s šířením koronaviru.

Finanční pomoc podnikatelům

Podnikatelům budou poskytovány až 3leté bezúročné úvěry ve výši od 500 tisíc do 15 milionů Kč. O daný úvěr lze žádat již nyní! Pokud budete potřebovat pomoci s podáním žádosti, neváhejte se na nás obrátit.

Pro malé živnostníky je v přípravě podpora ve formě jistin či bankovních záruk na úhradu výdajů spojených s pandemií. Bližší informace zatím nejsou známy.

Provoz úřadů, soudů a dalších institucí

- Nejvyšší správní soud ČR a Ústavní soud ČR budou rozhodovat bez nařizování jednání.
- Ministerstvo spravedlnosti ČR doporučuje soudům omezovat nařizování jednání
- provoz úřadů bude omezen na 3 hodiny v pondělí a ve středu
- Česká pošta a její pobočky prozatím fungují bez omezení, pouze došlo k uzavření přepážek, které nejsou uzpůsobeny k bezkontaktnímu styku.
- Policisté omezí tzv. bagatelní činnost, při které přijdou do kontaktu s lidmi.